

4/31 komb, AB-2-0430

Förslag
till

Berga-Törnby torrlägningsföretag

i Skå socken och Stockholms län
Upprättat vid syn enligt vattenlagen
år 1930 av
Nils Risberg
Statens Lantbruksingenjör.

KOSTNADSFÖRDELNINGSLÄNGD

Fastighet	Registreringsnummer	Mantal	Ä g a r e s n a m n	Sökande	Ej sökande	Värde		Värde		Förbättr		Deltager i kostnaden				
						före		efter		rings		med pro cent	för torr		för förrätt	
						företaget		företaget		värde			läggningen		ningen	
						kr.	öre	kr.	öre	kr.	öre		kr.	öre	kr.	öre
Törnby	1 ³	$\frac{487}{2016}$	Anders Eriksson	/		232	-	300	-	68	-	106	52	72	3	88
"	2 ⁵	$\frac{48}{100}$	Niklas Andersson	/		2214	-	3809	-	1595	-	2478	1232	36	90	65
Skogby	1 ¹	$\frac{1}{2}$	David Wikström	/		455	-	560	-	105	-	163	81	06	5	96
Berga	1 ²	$\frac{3}{10}$	Karl Karlsson	/		1566	-	3380	-	1814	-	2818	1401	45	103	10
" (avs Isälången)	2 ⁷	ans.	H. Zetterström	/		511	-	970	-	459	-	713	354	59	26	09
Tuna	1 ¹ 2 ⁴ 3 ⁴	$\frac{1}{5}$ $\frac{3}{8}$ $\frac{1}{2}$	A. Ljungbör	/		790	-	1558	-	768	-	1193	593	30	43	65
Berga	1 ³	$\frac{1}{5}$	E. Wetherholm	/		2592	50	4220	-	1627	50	2529	1257	72	92	52
Summa						8360	50	14797	-	6436	50	10000	4973	20	365	85

All deltagningsskyldighet är grundad på värdet av den värdnad, som vinnas genom avdikningen uppkommande jordförtärling

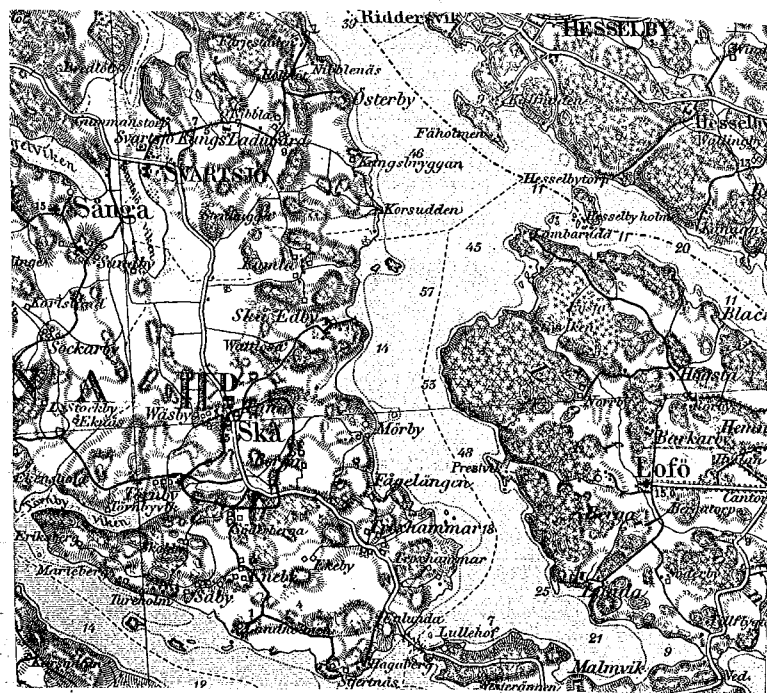
Bergslund den 4 april 1930

Nils Friberg

Stakens Lantbrukssingenior

V. G. Eriksson W. L. Hermanson

Förhållande gode män

U t l å t a n d e

Synemännens utlåtande rörande utdikning av
mark tillhörande Berga, Tuna, Törnby och Skogby
i Skå socken och Stockholms län, avgivet vid
syneförrättning enligt vattenlagen år 1930.

Läge.

Ifrågavarande avdikningsområde är beläget 0.8 km.
söder om Skå kyrka. Å bifogade översiktskarta har avdiknings-
området markerats med gul färg varjämte även nederbördsområ-
det markerats med en blå linie. Avdikningsområdet utgöres av
endast odlad jord och omfattar en areal av sammanlagt 15.42 hekt-
ar.

Nederbördsområdet.

Avdikningsområdet tillhör Norrströms vattensystem
samt det enligt Kungl. Kungörelsen den 15 april 1922 med n:o 61
betecknade nederbördsområdet.

Förordnande.

Genom Kungl. Maj:ts Befallningshavandes resolu-
tion av den 27 november 1929 förordnades undertecknad att hand-
lägga förenämnda förrättning och har på grund härav och i anslut-
ning till förrättningsökandenas vid undersökningen och vid sam-

mantråde i ärendet framställda yrkanden föreliggande plan för
avdikningen upprättats.

Benämning.

Synemännen anse att företaget bör betraktas som
dikning och bestämma att företaget jämlikt bestämmelserna i 10
kap. 62 § vattenlagen skall benämnas Berga-Törnby torrlägg-
ningsföretag.

Hinder mot företaget.

Mot syneförrättningens handläggning eller företa-
gets utförande har icke något hinder blivit anmält och har nå-
got sådant ej heller av synemännen kunnat utrönas.

Företagets omfattning och avloppsdikeynas lägen.

Den i företaget ingående vattenskadade marken fin-
nes å hithörande plankarta upptagen och har fullständig beskriv-
ning häröver upprättats. Som vattenskadad har all den mark be-
traktats, som innehar ett höjdläge lägre än 1.2 meter över nuva-
rande medelvattenytan vid närmaste punkt i avloppsdikey dit vat-
ten kan ledas med tillägg för fall för längre från avlopp belä-
gen mark. För områdets avdikning föreslås ett huvudavlopp å kar-
tan betecknat med A-B-C samt ett sidodike betecknat med B-D. Av-

loppen hava jämväl markerats med tvenne jämnlöpande röda li-
njer för öppen ledning och en tjockare röd linje för täckt
ledning.

Vattenmängd, lutningsförhållanden m.m.

Nederbördsområdet har beräknats till 1.25 km²
Med hänsyn till nederbördsområdets beskaffenhet har maximi-
avrinningen beräknats till 150 sek. pr. km² och medelavrin-
ningen till 15 sek. pr. km². Maximivattenmängden skulle så-
lunda bliva 0.188 m³/sek. och medelvattenmängden 0.02 m³/sek.

Följande dimensioner föreslås:

För huvudavloppet A-B-C

a) sträckan 9+50-2+74 (676 meter)

Bottenlutning 3.0:1000

Bottenbredd 0.50 meter

Sidolutning 1:1.5

b) sträckan 2+74-1+56 (83 meter)

För denna sträcka föreslås täckt ledning av 18"
runda cementrör i lutning 4.8:1000. Vid in- och utloppet
förstärkes ledningen på sätt ritningen utvisar. Ledningen
föreses med 1 st. inspektionsbrunn.

För inspektionsbrunnen är särskild ritning upprättad. Den täckta ledningen skall täckas av ett minst 1.0 meter tjockt jordlager.

c) sträckan 1+56-0 (156 meter)

Bottenlutning 2.7:1000

Bottenbredd 0.30 meter

Sidolutning 1:1.5

2. för sidoavloppet B-D.

Bottenlutning 4.0:1000

Bottenbredd 0.30 meter

Sidolutning 1:1.5

Avloppens djup hava föreslagits med hänsyn till en i förhållande till kostnaden för företagets utförande så vitt möjligt fullständig torrläggning av sökandenas i företaget ingående mark.

Å den vid förrättningen upprättade profilritningen äro avloppens djup vid var och en av de längs desamma nedslagna avvägningsspålar angivna, varjämte höjden över det antagna jämförelseplanet av den blivande bottenlinien vid ett flertal ställen angivits. Avloppens dimensioner å olika platser av desamma

framgå i övrigt av de upprättade sektionerna samt av grävnings-tabellen.

Arbetets utförande.

Företaget skall om intressenterna vilja fullborda detsamma, utföras i full överensstämmelse med det nu framlagda förslaget såväl med hänsyn till plan- som profilritningen och får påbörjas efter den 10 juni 1930 och skall vara färdigt senast innan den 1 november 1931. Har företaget icke bragts till slut inom nyssnämnda tid vare frågan om företaget förfallen. Om giltigt skäl för dröjsmålet visas eller genom företags inställande synnerligt men skulle uppstå, kan genom ansökan hos Österbygdens vattendomstol före nämnda tids utgång anstånd erhållas med företags fullbordande på högst tio år.

Om ingen delägare framställt yrkande om att på egen mark få utföra dikningen kommer företaget att utföras gemensamt.

Jämlikt 7 kap. 61 § vattenlagen skall för handhavandet av med företaget förenade angelägenheter utses en styrelse, vilken enligt beslut skall bestå av 3 ledamöter och 1 suppleant.

Val av styrelse skall anmälas till Konungens Be-

fallningshavande. Sker ändring i styrelsens sammansättning, skall styrelsen ofördröjligen göra anmälan därom till Konungens Befallningshavande. Jämlikt 3 kap. 21 § vattenlagen är styrelseledamot ansvarig för sina åtgöranden.

Innan anmälan om styrelseval gjorts hos Konungens Befallningshavande må ej arbete å annans mark verkställas eller åtgärd till förfång för annan vidtagas.

Dikesjorden.

Den ur avloppet upptagna jordmassan skall såväl vid dess första upptagande som vid framtida rensningar uppläggas vid sidan av avloppen men får ej läggas närmare än nya avloppens kanter än 1 meter och skola jordvallarna på lämpliga ställen dock minst på var 50 de meter genomskäras för att bereda ytvattnet från angränsande mark fritt avlopp. Jordvallarna få ej läggas med brantare sidolutning å den mot diket vända sidan än 1:1.

Broar.

Företagets utförande medför ombyggnad av trumma för allmän landsväg. Densamma har ej ändrats sedan den 1 januari 1880, varför dess ombyggnad skall såväl bekostas som ombesörjas av torrlägningsföretaget. Under detta arbetes utförande erfordras pro-

visorisk anordning för bro. Då vägtrafiken inberäknat buss-
trafiken å denna plats är livlig, erfordras provisorisk anordning för bro, under byggnadstiden. Denna anordning torde lämpligast utföras på sådant sätt att trafiken ledes vid sidan om vägen å särskild utlagd brobana. Kostnaden härfor är medräknad i kostnadsförslaget.

Jämväl erfordras ombyggnad av 3 st. broar för ägovägsamt 1 st. bro för utfartsväg.
Desamma skola utföras av 18" och 21" runda cementrör på sätt profilritningen närmare utvisar.

Avsättning.

Sedan arbetet blivit färdigt och om så erfordras ^{der} dess utförande, skall det avsynas eller inspekteras av i länet tjänstgörande Statens Lantbruksingeniör eller annan av vederbörande myndighet därtill förordnad.

Underhåll.

De här föreslagna avloppen skola första gången under första året efter sedan arbetet blivit avsynat samt därefter vart tredje år samt så ofta det dessemellan erfordras rensas från anhopade slam- och växtbildningar och skall detta arbete vara fullbordat senast den 1 oktober det år, rensning så-

lunda skall företagas. Kostnaderna skola fördelas efter samma grund som här nedan angives för kostnadernas fördelning för avloppens första upptagande. Vid rensning skall iakttagas att bottenlinien erhåller det å profilritningen angivna höjdläget.

Allt underhållsarbete äger företagets styrelse vidtaga utan övriga intressenters hörande.

De nyuppförda broarnas underhåll skall bekostas av den eller de som förut haft sig denna skyldighet ålagd.

Dämning, anläggning av vattningsplats m.m.

Dämning anläggning av vattningsplats i avloppen eller annan åtgärd varigenom skada uppstår eller som hindrar vattnets fria lopp, må på inga villkor göras eller tålas, och skall därest skada uppstår genom delägaras eller annans påtagliga åtgörande av denna omedelbart avhjälpas. Rättas ej sådant förhållande skyndsamt, sedan den försumlige varder därom anmodad, må den, som lider men av försummelsen, jämlikt vattenlagen 13 kap. 16 § kalla två ojäviga män att hålla besiktning och äger sedan bristen blivit av den vitsordad, att på den försumliges bekostnad verkställa arbetet.

Joppmätning.

För bestämmande av arealen vattenskadad mark samt

för utrönande av varje ågofigurs höjdläge över medelvattenytan i avloppen, har den av företaget berörda marken blivit kartlagd och nätavvägd samt begränsad medels en kurva belägen på full torrlägningshöjd över nämnda vattenstånd, varvid för mark belägen på längre avstånd från avloppen tillagts erforderligt fall.

Jordvärdering.

Då ingen överenskommelse angående kostnadernas fördelning lämpligen kunnat träffas, har ågogradering varit nödvändig och har densamma verkställts efter följande grunder.

Genom grävning har jordens värde med hänsyn till dess naturliga godhet och beskaffenhet och under förutsättning av omsorgsfull skötsel och fullständig torrläggning för varje ågofigur upptaxerats pr. hektar, och finnas dessa värden för full torrlagda ågofigurer, införda i kolumn 13 av värderingslängden. För ågofigurer, vilka äro belägna lägre än 1.2 meter över en höjd belägen i jämnhöjd med blivande medelvattenytan, vilka sålunda ej bliva fullt torrlagda, har en reducering av ovan angivna värden skett efter sådan grund, att all mark belägen över el-

ler 1 jämnhöjd med 1.2 meter över nyssnånda höjd ansetts hava torrlägningsgraden 1.0 d.v.s. de bliva fullt torrlagda, under det att mark belägen under ovan angivna höjdläge, ansetts hava torrlägningsgraden 0. d.v.s. deras blivande värde efter företagets utförande är ur torrlägningsynpunkt lika med 0. För sådan jord, som först efter upptagande av ytterligare avlopp d.v.s. sådan jord, som är belägen på längre avstånd från avloppen, vinner nytta av den i detta företag föreslagna dikningen har reduktion av blivande värdet pr. hektar verkställt.

För beräkning av nuvarande värdet har den regeln följts, att all mark belägen under nuvarande medelvattenytan ansetts i sitt nuvarande skick, värdelös och sålunda komma genom fullständig torrläggning att förbättras till ur torrlägningsynpunkt förstgradig mark medan mark belägen ovan den i momentet angående "Uppskötning" omnämnda kurvan ansetts ur torrlägningsynpunkt redan lämna full avkastning, varför den ej genom företagets utförande vinner någon förbättring, detta under förutsättning att inga andra omständigheter än otillfredsställande torrläggning varit orsak till minskning i eventuellt skörderesultat. Markens nuvarande värde är därför beroende dels av det blivande

värdet under förutsättning av full torrläggning och dels av dess höjdläge till den försummande vattenytan i avloppen, samt erhållits genom multiplicering av jordens värde i fullt torrlagt skick medels ett procenttal, som uträknats på grund av respektive figurers höjdläge över sagda vattenyta. De härigenom erhållna värdena äro pr. hektar införda i värderingslängdens kolumn 11.

Skillnaden mellan blivande och nuvarande värdet eller s.k. förbättringsvärdet finnes infört i värderingslängdens kolumn 15 och avse dessa siffror värdet pr. hektar.

I värderingslängden hava slutligen de enligt ovan angivna regler uträknade blivande och nuvarande värdena samt förbättringsvärdena blivt för varje ägofigur med hänsyn till dess yttinnehåll beräknade och införda.

Båtnaden genom företaget.

Den vattenskadade marken som kommer att förbättras genom företaget omfattar en areal av sammanlagt 15.42 hektar.

Dess blivande värde utgör

14.797.- kronor

" nuvarande " "

8.360.50 "

Förbättringsvärde sålunda

6.436,50 kronor.

Vattendomstolsavgift.

Då förbättringsvärdet ej uppgår till högre belopp än 6.436,50 kronor behöver någon vattendomstolsavgift ej erläggas för detta företag.

Ersättningar.

Beträffande ersättning för mark som åtgår för avloppens utvidgning föreskriva synmännen jämlikt intressenternas därom gjorda uttalande att sådan skall utgå, varför särskild jord-ersättningslängd upprättats.

Beträffande ersättning för mark som åtgår för jordupplag föreskriva synmännen jämlikt intressenternas därom gjorda uttalande att sådan skall utgå, varför särskild ersättningslängd härför upprättats och omfattar denna ersättning såväl ersättning för det intrång, som förorsakas genom att vallarne äro upplagda eller om vallarne bortföras, ersättning för det arbete, som erfordras för vallarnas bortförande.

Ersättning utbetalas i samband med slutligt uppgörande av räkenskaperna för företaget.

Ersättning för intrång genom uppkastad jord vid

framtida rensningar skall ej utgå.

Jordägare kan icke göra anspråk på bidrag av annan intressent i företaget för bortkörning av jordvallarne eller undanskaffande av desamma. Har jordägare verkställt detta arbete, äger han därefter åter fritt disponera över den mark som varit täckt av jordvallarne.

För skada och intrång, som vid detta utlåtandes meddelande icke kunnat av synmännen förutses, må densom lider skadan eller intrånget framställa anspråk på ersättning enligt bestämmelserna i 9 kap. vattenlagen, dock skall sådant anspråk för att kunna upptagas till prövning anmälas hos Österbygdens vattendomstol inom fem år räknat från utgången av den för företagets fullbordande i detta utlåtande eller dock sedermera i anledning av sökt anstend bestämda tiden. Är skadan eller intrånget av betydighet, gäller vad i 7 kap. 57 § vattenlagen andra stycket stadgas.

Kostnadsfördelning.

Beträffande kostnadernas fördelning har särskild tabell häröver upprättats, vilken bilagts detta utlåtande, varför här endast hänvisas till nämnda handlingar. Företaget har

betraktats som en avdelning och har i tabellen angivits hundra delägare är sökande till företaget eller ej. All deltagningsskyldighet är grundad på värdet av den båtnad som vinnas genom av dikningen uppkommande jordförbättring. Delägare som ej sökt företaget eller förenat sig med sökanden om företaget är ej skyldig att vidkännas större bidrag till kostnaden för dikningen än som svarar mot värdet å den båtnad, hans mark därigenom beredes. De någon framställning att få erlægga bidrag till kostnaden för företagets utförande på visst antal år ej anförts har någon sådan fördelning ej heller verkställts.

Synkostnaderna skola förskjutas av sökandena och skola för dessa kostnaders slutliga fördelning gälla onahanda grunder som gälla för fördelning av kostnaderna för företaget. Fördelning av syneförrättningskostnaderna finnes verkställd i ovannämnda tabell.

Fixpunkter.

Till ledning för arbetets utförande samt för kontrollering av detsamma finnas tvänne fixpunkter anbragta på sätt av plan och profilritningen närmare framgår. Deras lägen

i plan samt deras höjder över antaget horisontalplan äro å såväl plan- som profilritningen angivna. De skola nogga bevaras och få ej döljas av jord eller annat. Borttages eller fördärvas desamma uppsåtligen är åtgärden belagd med straff enligt bestämmelserna i vattenlagen 13 kap. 14 §

Talan mot förrättningen.

Den som önskar föra talan mot denna förrättning skall göra detta vid Österbygdens vattendomstol, adr. Stockholm. För talans bevarande skall sälgare inom sextio dagar räknat från denna dag till vattenrättsdomaren inlämna sina till vattendomstolen ställda besvär i tre exemplar och skola i dessa fullständigt upptagas klagandens alla påståenden samt skälen därtill.

Utlåtandets underställning.

De i denna fråga någon underställning till vattendomstolen av detta utlåtande ej erfordras, kommer i enlighet med 10 kap. 75 § vattenlagen detta utlåtande gå i verkställighet i den ordning, som för laga kraft ägande dom är stadgad för så vitt icke inom den i föregående moment stadgade tiden någon intressent inlämnat sina till vatten-

domstolen ställda besvär.

Bergalund den 4 april 1930

Nils Risberg

Statens Lantbruksingeniör.

H.L. Hermansson

V.G. Eriksson

Biträdande gode män.

Rätt avskrivet betyga:

S. Persén.

H. Andersson

Solk 30 7 31

B e v i s

DIARIE Nr 14782
K. LANTBRUKSSTYRELSEN

3 JUL. 1931

över verkställd besiktning av torrlägningsföretag enligt förordnande av Kungl. Lantbruksstyrelsen den 11 februari 1930.

Företagets namn Berga-Törnby torrlägningsföretag i Skå socken och Stockholms län.

Planen fastställd den 24 april 1931.

Lån från Statens avdikningslånefond 3.020 kronor

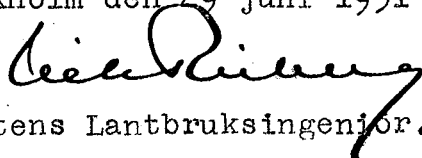
Statsbidrag från Statens avdikningsanslag 2.440.- "

Styrelsens ordförande E.V. Vetterholm, Bergalund, Skå.

Avsyningen verkställdes av assistenten B. Almgren den 6 november 1930.

Företaget befanns därvid vara i sin helhet utfört i överensstämmelse med den fastställda arbetsplanen och tillstyrkes till godkännande.

Stockholm den 29 juni 1931

Statens Lantbruksingenjör.

